

Vaikutusten ennakkoarviointi

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekoaikakaudelle

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:

Vapaaoppilaspaikka edun puolittaminen/poistaminen

Toteutusvaihtoehto 1

Konservatorion musiikkiopiston/musiikkileikki koulun oppilaiden vapaaoppilaspaikkojen poistaminen

Toteutusvaihtoehto 2

Konservatorion musiikkiopiston/musiikkileikki koulun oppilaiden vapaaoppilaspaikkojen muuttaminen niin, että lukukausimaksusta maksetaan 50 %:a.

Toteutusvaihtoehto 3

Päättävä toimielin / päättävät toimielimet:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Arvioitu päätösaikataulu:

Kesäkuu 2024

Valmistelijat:

Katriina Leppänen ja Otto
Korhonen

Valitse vaikutusten ennakoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☐ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Musiikkiopiston varattomat ja vähävaraiset oppilaat/oppilaiden huoltajat.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Vapaaoppilaspaikoihin oikeutettuja ovat sosiaalitoimiston varattomiksi tai vähävaraisiksi arvioimat oppilaat. Vapaaoppilaspaikoilla olevat ovat olleet oppilaat ovat olleet oppilaina 1-8 vuotta ja riski harrastuksen loppumisesta on suuri, jos vapaaoppilaspaikat poistetaan tai ne puolitetaan. Opintotoimiston arvion mukaan n. puolet vapaaoppilaista joutuisi lopettamaan musiikkiharrastuksen, jos vapaaoppilaspaikoista luovuttaisiin kokonaan. Lasten ja nuorten psyykkiseen hyvinvointiin harrastuksilla on suuri merkitys. Musiikkiharrastuksen loppuminen taloudellisesta syistä vaikuttaisi kielteisesti heidän psyykkiseen hyvinvointiin.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Jos perheessä on yksi oppilas konservatoriolla 50 %:n maksulla maksettavaa jää n. 250 € vuodessa pelkästä pääaineesta, sivuaineen kanssa n. 400 €vuodessa. Tällä hetkellä konservatoriolla on 37 vapaaoppilasta. Heistä yhdestä samasta perheestä on 4 vapaaoppilasta, toisesta 3 vapaaoppilasta ja kahdesta 2 vapaaoppilasta. Näissä tapauksissa maksettavaa jää 500-1600 €/vuosi 50 %:n maksulla, jolloin riski harrastuksen loppumiseen on erityisen suuri. Mikäli vapaaoppilaspaikoista luovuttaisiin kokonaan yo. hinnat ovat kaksinkertaisia.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Osalla perheistä ei ole vara opiskella konservatoriolla ja tätä kautta vapaaoppilaspaikkaedun muuttaminen vaikuttaa konservatorion opetuksen saatavuuteen ko. oppilaiden kohdalla.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Vapaaoppilaspaiikkaetujen heikentäminen vaikuttaa lasten ja nuorten yhdenvertaisuuteen, kun varattomuus tai vähävaraisuus voi estää konservatoriossa opiskelun. Lahjakkaita ja musikaalisia lapsia ja nuoria jäisi tästä johtuen opetuksen ulkopuolelle.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Harrastukset ovat osa mielekästä vapaa-ajan viettoa. Musiikkiharrastuksen loppuminen vapaaoppilasedun heikentymisen takia vaikuttaisi kielteisesti lasten ja nuorten mielekkääseen vapaa-ajanviettoon.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.10 Jokin muu, mikä?

Pyydetään lausunto
tarvittavilta sidosryhmiltä

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Vapaaoppilaseduista luopumisen vaikutukset ovat lapsiperheille erittäin suuret verrattuna tästä aiheutuneeseen taloudelliseen säästöön.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Syksyllä 2023 konservatoriolla oli yhteensä 34 vapaaoppilasta. Vapaaoppilasedun puolittaminen lisäisi kaupungin tuloja n. 7500 € ja edun poistaminen kokonaan n. 15 000 €.

Investoinnit

Velkaantuminen

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Konservatorion 4,2 miljoonan €:n budjetissa vapaaoppilasedun puolittamisen merkitys on pieni verrattuna sen lapsiin ja nuoriin kohdistuviin negatiivisiin vaikutuksiin. Vastaava säästö on mahdollista löytää käyttötalouden puolelta, jotta tasa-arvoinen ja yhdenvertainen mahdollisuus musiikin harrastamiseen säilyy myös vähävaraisilla ja varattomilla perheillä.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakkoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

25.03.2024

Nimi

Otto Korhonen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakkoarviointi

liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

katriina.leppanen@joensuu.fi

Vastaanotettu

2024-03-25 15:28

Vahvistusnumero

9a5fcb40f0

Vahvistusnumero: 9a5fcb40f0

Aikaleima: 25.3.2024 15.28